

A. NỘI DUNG ÔN TẬP

HS dựa vào các đặc trưng về hình thức và nội dung của hai thể loại: truyện (truyện thuyết và truyện cổ tích) và thơ (lục bát) để vận dụng vào làm bài tập. Kiến thức cụ thể của hai thể loại trên như sau:

1. Truyện (truyện thuyết và truyện cổ tích)

- HS nêu được đặc điểm của truyện truyền thuyết và cổ tích; chi tiết, cốt truyện, nhân vật; từ đơn và từ phức (từ ghép và từ láy)
- Nhận nêu được một số yếu tố hình thức (chi tiết, cốt truyện, nhân vật, yếu tố hoang đường...), nội dung (đề tài, chủ đề, ý nghĩa, thái độ người kể...) của truyện truyền thuyết và cổ tích.

2. Thơ lục bát

- HS trình bày được một số yếu tố hình thức của bài thơ; đặc điểm thơ lục bát; biện pháp tu từ và biện pháp tu từ ẩn dụ.
- HS trình bày được một số yếu tố hình thức (vần, nhịp, dòng và khổ thơ), nội dung (đề tài, chủ đề, cảm xúc, ý nghĩa...) của bài thơ lục bát.

3. Tiếng Việt

- Học sinh sử dụng được từ đơn và các loại từ phức (từ ghép, từ láy) trong hoạt động đọc, viết, nói và nghe.
- Học sinh nhận biết và nêu được tác dụng của biện pháp tu từ ẩn dụ.

4. Viết

- Viết được bài văn kể về một trải nghiệm.
- Viết bài văn kể lại một truyện truyền thuyết hoặc một truyện cổ tích mà em đã học hoặc đã đọc.

B. CẤU TRÚC ĐỀ

PHẦN I: ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)

8 câu trắc nghiệm

2 câu trả lời ngắn

PHẦN II. VIẾT (4 điểm)

C. ĐỀ MINH HOẠ

PHẦN I. ĐỌC – HIỂU (6 ĐIỂM)

Đọc bài thơ sau:

MẸ

Lặng rồi cả tiếng con ve,
Con ve cũng mệt vì hè nắng oi.
Nhà em vẫn tiếng ạ ời,
Kêu cà tiếng văng mẹ ngời mẹ ru.
Lời ru có gió mùa thu,
Bàn tay mẹ quạt mẹ đưa gió về.
Những ngôi sao thức ngoài kia,
Chẳng bằng mẹ đã thức vì chúng con.
Đêm nay con ngủ giấc tròn,
Mẹ là ngọn gió của con suốt đời.

(Mẹ, Trần Quốc Minh, SGK Tiếng Việt 2, tập 1, NXB Giáo dục, 2002)

Trả lời các câu hỏi trắc nghiệm sau bằng cách khoanh tròn vào chữ cái đứng trước câu trả lời đúng

Câu 1. Bài thơ trên được viết theo thể thơ nào?

- A. Thể thơ bốn chữ
- B. Thể thơ năm chữ
- C. Thể thơ tự do
- D. Thể thơ lục bát

Câu 2. Trong hai dòng thơ cuối, những tiếng nào được gieo vần với nhau?

*Đêm nay con ngủ giấc tròn,
Mẹ là ngọn gió của con suốt đời.*

- A. Tròn - đời
- B. Tròn - con
- C. Tròn - con - đời
- D. Con - tròn - đời

Câu 3. Đáp án nào sau đây **KHÔNG phải là từ ghép?**

- A. Con ve
- B. Ngôi sao
- C. Ngọn gió
- D. Đã thức

Câu 4. Tác giả đã sử dụng biện pháp nghệ thuật nào trong hai dòng thơ *Những ngôi sao thức ngoài kia/ Chẳng bằng mẹ đã thức vì chúng con?*

- A. So sánh và nhân hóa
- B. Điệp ngữ và liệt kê

- C. Liệt kê và ẩn dụ
- D. Điệp ngữ và ẩn dụ

Câu 5. Nội dung nào KHÔNG phù hợp với câu thơ *Mẹ là ngọn gió của con suốt đời*?

- A. Tình cảm của mẹ dành cho con luôn thiêng liêng, dịu êm và bền vững nhất.
- B. Đi suốt một đời, tình mẹ ngọt ngào mãi bên con, nâng bước con đi.
- C. Câu thơ khẳng định một cách thấm thía tình mẹ bao la, vĩnh hằng nhất.
- D. Mẹ đã thức trắng đêm thâu để ru cho con ngủ.

Câu 6. Âm thanh nào xuất hiện trong bài thơ?

- A. Tiếng ve
- B. Tiếng chim
- C. Tiếng mưa
- D. Tiếng dế

Câu 7. Câu thơ nào cho biết đêm hè rất nóng bức?

- A. Con ve cũng mệt vì hè nắng oi
- B. Bàn tay mẹ quạt mẹ đưa gió về
- C. Kẽo cà tiếng võng mẹ ngồi mẹ ru
- D. Mẹ là ngọn gió của con suốt đời

Câu 8. Bài thơ đã thể hiện tình cảm gì của tác giả?

- A. Tình cảm lo lắng cho người mẹ của mình.
- B. Tình cảm xót xa cho người mẹ của mình.
- C. Tình cảm biết ơn với người mẹ của mình.
- D. Tình cảm buồn phiền với người mẹ của mình.

Câu 9. Nội dung bài thơ đã khơi gợi trong em tình cảm gì với người mẹ?

Câu 10. Em hãy kể ra những việc làm thể hiện tình cảm của em dành cho cha mẹ của mình.

II. LÀM VĂN (4 điểm)

Trong cuộc sống, trải nghiệm, đặc biệt là những trải nghiệm với người thân đã đem đến cho mỗi người rất nhiều cảm xúc, bài học quý giá. Em hãy viết bài văn kể lại một trải nghiệm đáng nhớ của em với mẹ hoặc người thân. Bài viết không quá 2 trang giấy thi.